

Asia: VN/4400/2021

Arviomuistio julkisen hallinnon tietojärjestelmiä koskevan sääntelyn kehittämistarpeista

Lausuntonne arviomuistiosta

1. Kommenttinne arviomuistiossa tehdystä nykytilan kuvauksesta

-

2. Kommenttinne tietojärjestelmistä sääntelykohteena

On kannatettava ajatus, että tietojärjestelmien kehittämistä, käyttöönottoa ja käyttöä sekä tietojärjestelmän olennaisia vaatimuksia ja niiden arviointia koskevaa sääntely voitaisiin kehittää siten, että tiedonhallintalakiin sisällytettäisiin tietojärjestelmien olennaisia vaatimuksia koskevat säännökset. Mahdollisten säädösmuutosten tulisi keskittyä automaattiseen päätöksentekoon, joissa kyseeseen voivat tulla rekisteröidyn oikeudet, ts. prosessoidaan henkilötietoja.

Häiriötilanteisiin varautumisen erilliselle säätämiseksi emme näe syytä, koska velvoitteet konkreettisella tasolla voidaan jo johtaa tiedonhallintalain 4. luvun vaatimuksista.

Tiedonhallintalaki koskee tietoja. Arviomuistion ansiokkaan käsite-erittelynkin nojalla on ilmeistä, että tietojärjestelmät ovat vain välineitä käsitellä tietoja. Olisi tarpeetonta luoda uutta yleislakia tai nykyisten säädösten muutosta, joka koskisi vain tietojärjestelmiä irrallaan tietojen käsittelyn kokonaisuudesta.

On tärkeää, että rekisteröidyn oikeudet on huomioitu lainsäädännössä. On kuitenkin erikoista, jos näistä oikeuksista säädettäisiin tietojärjestelmiä koskevassa lainsäädännössä. Voi myös kysyä, eivätkö tietosuojaa koskevat yleissäännökset riittäisi kattamaan tätäkin näkökulmaa lainsäädäntöhankkeessa.

On huomioitava, että tämänkin osa-alueen mittava sääntely lisää pienissä tiedonhallintayksiköissä merkittävästi hallinnollista taakkaa ja tarvetta organisaation voimavaroihin nähden mittaville lain vaatimustenmukaisuuden tulkinnoille ja arvioinnille. Tämä taas merkittävästi nostaa kynnystä tuottavuuden parantamiseen tähtäävien kehittämishankkeiden käynnistämiseksi. Tältä osin kaavailtu lainsäädäntö on todellisuudelle vieras ja sen soveltamisala tulisi rajoittaa vai niihin julkishallinnon organisaatioihin, jotka merkittävässä määrin tuottavat suunnitellun lainsäädännön (suppeasti tulkitun) kohdealueen mukaisia palveluja, eikä sitä tulisi soveltaa kaikkeen toimintaprosessien automaatiohankkeisiin. Mikäli kuitenkin lain soveltamisala tulisi koskemaan kaikkia julkisen hallinnon toimijoita, on säädöstasolla varmistettava taloudellinen ja asiantuntijatuki toimintayksiköille velvoitteiden täyttämiseksi.

3. Millaisia yleisiä vaatimuksia tietojärjestelmien toiminnallisuuksille pitäisi lainsäädännöllä asettaa?

-

4. Millaisia olennaisia teknisiä vaatimuksia hallintoasioita käsitteleville tietojärjestelmille pitäisi lainsäädännöllä säätää?

-

5. Millaisia vaatimuksia, kuten dokumentointivaatimuksia, tietojärjestelmien kehittämiseksi pitäisi lainsäädännöllä säätää?

-

6. Miten lainsäädännöllä tulisi varmistua virkavastuun toteutumisesta ja kohdistumisesta, mitä tulee tietojärjestelmien kehittämiseen, käyttöönottoon ja käyttöön, sekä tietovarantojen käyttöön?

-

7. Mitä edellytyksiä tietovarannoille, niiden laadulle tai niiden käytölle tulisi lainsäädännössä asettaa, jotta niitä voidaan käyttää osin tai täysin automaattisessa päätöksenteossa?

-

8. Miten tietoturvallisuuden arviointia ja arviointijärjestelmää koskevaa lainsäädäntöä tulisi kehittää? Entä erityisesti viranomaisten tietojärjestelmien arvioinnin osalta?

-

9. Kommenttinne muistiossa todetuista sääntelytarpeista yleensä

-

10. Muut yleiset kommentit arviomuistiosta

-

Lindholm Jouko
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä

Mäntyharju Kari-Pekka
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä